

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXV Nr. 21

KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO (NOV.) 21, 1985

KAINA 25 c.

KASDIEN

MULKINIMAS VAIKAI TEN IR ČIA FILIPINUOSE

Nuo seniai be perstojo yra pumpuojama į Amerikos žmonių galvas nuomonė, kad ginklavimas duoda darbininkams darbo, pristabdo nedarbo didėjimą. Tai tikslus žmonių mulkinimas, ramimas, kad sutiktų su vyriausybės karine politika, ruošimusi karui bei grasinimu ginklu nepaklusnioms šalims.

Valdžios duomenimis, šiemet — 1985 m. — karinėje pramonėje dirba 1,560 tūkstančių darbininkų ir tarnautojų, t.y. 14% mažiau negu dirbo 1980 metais, o karo reikalams biudžetas tais metais, kai Reaganas atėjo prezidentauti, buvo dvigubai mažesnis.

Na, ir kur logika, kad ginklavimas pristabdo nedarbą, jeigu karinis biudžetas padidėjo dvigubai, o karinėje pramonėje darbininkų ir tarnautojų sumažėjo beveik dvigubai?

Kiekvienas mes rūpinamės savo vaikais, kad jie būtų sotūs. Rūpinamės, kad užaugę būtų laimingi, kad gyventų geriau negu gyvename dabar. Tarytum ir valstybė turėtų rūpintis ateinančia karta, bet taip nėra. Į vaikų dabartį bei jų ateitį žiūrima per pirštus.

Paskutiniai tyrinėjimų duomenimis, Amerikoje 22% vaikų—13.6 milijono — gyvena skurdžiai, juodos spalvos net 48% vaikų tokiais yra. Vadinas, beveik pusė visų negriukų gyvena nedavalgę.

Amerika yra turtingiausia pasaulyje šalis, ketina net trilijoną dolerių išleisti "žvaigždžių karams", bet nuskurdusiems, alkaniems vaikams nėra iš ko socialiai pavalgyti, turėti padorų drabužėlių...

Vilniuje troleibusu važiavimas kaštuoja 3 kapeikos, o pas mus Čikagoje autobusu kaštuoja 90 centų. Vadinas, mūsų uždariai turėtų būti 30 kartų didesni negu Vilniaus darbininkų. Arba paimkime butų nuomas. Pas mus už nelabai kokį butą reikia mokėti 300 dolerių, tenai už vidutinišką butą moka 15 rublių. Vadinas, mes turime gauti 20 kartų didesnes algas.

Kurie stebisi, kad ten uždariai keleriojai mažesni negu mūsų, nepagalvoja dar ir to, kad ten sveikatos apsauga nieko nekaštuoja, mokslas vaikams dykai, bilietas į operos teatrą pusantro rublio, ir panašiai.

Prez. Reagano administracija susirūpinusi Filipinų salose įvykiais, kad neatsitiktų taip, kaip

LIETUVOS OPEROS AŽUOLAS

— Maestro, ar jūsų koncertas Meno darbuotojų rūmuose įvyks?
— Direktoriau, ar galima duoti poilsio dienų rūbininkams?

Maestro, direktoriau — skamba visą dieną. Šie abu kreipiniai skiriami vienam asmeniui — Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baletų teatro direktoriui ir meno vadovui, TSRS liaudies artistui Virgilijui Noreikai. Sėdi direktoriaus kabinete ir stebiesi — iš kur žmogus semiasi tiek energijos, kaip visur suspėja. Juk šiose pareigose Virgilijus dirba beveik dešimt metų. Todėl nuostabą kelia skaičiai, pasakojantys apie dainininko kūrybinį kelią. Per ketvirtį amžiaus dainuotą 800 spektaklių, surengta beveik 400 rečitalių. Dainininkui plojo 30 pasaulio šalių žiūrovai. Aibės įrašų radiofone, plokštelėse, televizijoje.

Ir, turbūt, šiandien mažai jau kas prisimena, kad į muzikinį pasaulį Noreika atėjo su estradine ir lietuvių liaudies daina. Šeštojo dešimtmečio viduryje po visą respubliką skambėjo jo atliekamos kompozitoriaus B. Gorbulskio dainos, o VI Pasauliniame jaunimo ir studentų festivalyje Maskvoje 1957 metais, dar būdamas Vilniaus valstybinės konservatorijos studentu, Virgilijus Noreika drauge su liaudies instrumentų ansambliu už lietuvių liaudies dainų atlikimą pelnė aukso medalį. "Radio, karvyte" — ir šiandien įeina

atsitiko Nikaragvoje. Diktatorius Marcos, lygiai kaip buvęs Nikaragvos diktatorius Somoza, nesiskaito su liaudimi, užsiauginęs "ragus" netgi nelabai paiso didžiųjų, ypač JAV, kurioms tai neapsakomai skaudu, kai Filipinuose turi dvi dideles karines bazes ir gali jas prarasti.

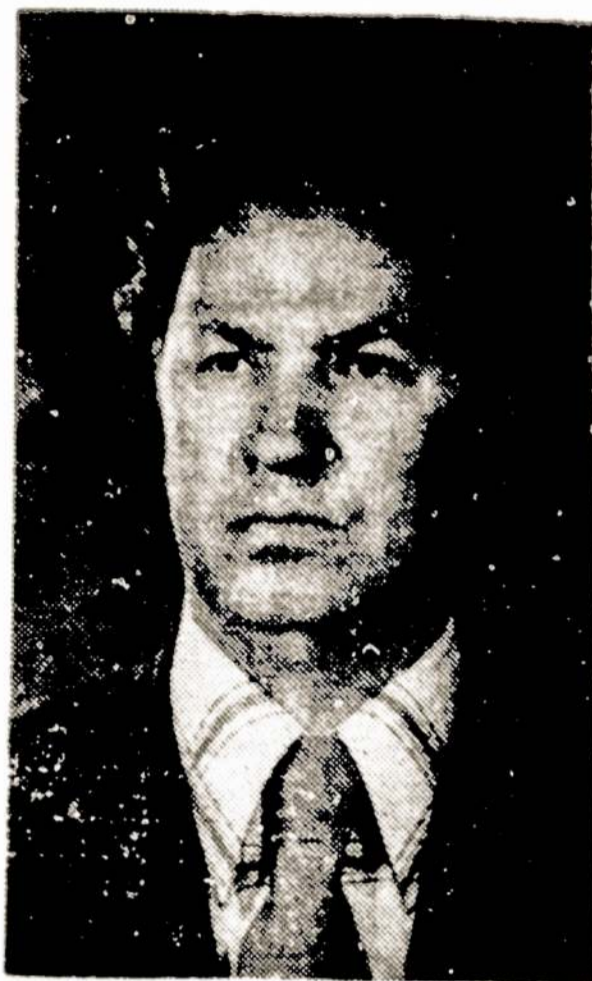
Filipinų liaudis, nebepakęsdama nuo 1972 metų paskelbto šalyje karo stovio, ryžtingai telkiasi į vadinamą komunistų Liaudies Armiją ir ginklu rankoje šturmuoja diktatoriaus režimą, lygiai kaip Nikaragvoje sandinistai Somozos.

Nejaugi Vašingtonui gali prisieiti nudegti nagus Filipinuose taip, kaip svyla Nikaragvoje? Netoli ma ateitis parodys.

Rašant šiuos žodžius sunku pasakyti, ką gero davė žmonijai Reagano ir Gorbačiovo susitikimas Ženevoje. Tik tiek galima pasakyti, kad branduoliniam karui kelias turės būti pastotas, žmonija to nenori.

Žinoma, tai nebus lengva, bet kas nori ar nenori, turės taip būti. Sveikas protas anksčiau ar vėliau turės laimėti.

S. J. Jokubka

Nuotraukoje: V. Noreika

dainininko repertuaro aukso fondą.

Dainininkas — visapusiško talento šeimininkas. Ir kas jį matė Lenskio vaidmenyje P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas", drąsiai galėjo tvirtinti — lietuviškos operos scenoje užtekėjo nepaprasto ryškumo žvaigždė. Beje, Noreikos Lenskis buvo pats jauniausias Lietuvos teatro istorijoje.

V. Noreika greitai tampa plačiai žinomu ne tik respublikoje, bet ir šalyje. Su didžiuliu pasisekimu jis atlieka Lenskio partiją TSRS Didžiajame teatre Maskvoje. Vaidmuo sekė vaidmenį, sėkmė — sėkmę. Triumfas jį lydi koncertuose Danijoje, Kanadoje, JAV, Japonijoje. Kūrybiniai V. Noreikos pasisekimai 1965 metais atveria jam galimybes stažuotis garsiajame Milano "La Skalos" teatre.

Taip kompozitoriaus A. Karoso, įžymiojo dainininko K. Petrausko mokinys tampa žinomų italų specialistų Dž. Baros ir E. Piacos stažuotoju.

Nors daugelis skaičių "13" laiko nesėkmingu — Noreikai jis įsimintinas didžiulės sėkmės simboliu. 1964 metais lapkričio 13 d. jis pirmą kartą Maskvoje dainavo Lenskio partiją, o 1966 metų kovo 13 d. — "La Skaloje" Dž. Pučinio operoje "Madam Baterflai" Pinkertoną. Kaip rašė italų spauda, "kartu su V. Dzeani dainininkas susilaukė gausių ir pelnytų aplodismentų". Noreika — antras po Kipro Petrausko lietuvis, dainavęs šiame įžymiajame italų teatre.

Beveik dvidešimt metų mus skiria nuo šios atmintinos dienos. Sunku būtų išvardinti visas V. Noreikos sudainuotas partijas. Užsienio ir rusų klasika, nacionalinė opera — toks platus repertuaro diapazonas. 1960 metais už partizanų Audriū sukurtą paveiks-

lą V. Klovos operoje "Duktė" dainininkui paskirta Lietuvos TSR Valstybinė premija. Tokį pat apdovanojimą jis pelnė už koncertinę veiklą 1967-1969 metais. Tuo pat metu V. Noreikai suteikiamas TSRS liaudies artisto garbės vardas.

Bene brandžiausias dainininko vaidmuo — praėjusiais metais sukurtas Otelo paveikslas Dž. Pučinio operoje "Otelas". Tai, kaip sako pats atlikėjas, daugelio metų triūso rezultatas. V. Noreika pavergė žiūrovus įdomiu vaidmens sprendimu, iki šiol negirdėtom balso spalvomis, įdomia interpretacija, iki sielos gelmių jaudinančia žiūrovą.

Tačiau ir tai, matyt, ne paskutinis dainininko žodis. Žengta tik į kūrybinės brandos viršūnę. O iš jos atsiveria nauji tolai.

Apie tai ir buvo kalbama Lietuvos TSR Akademiniam operos ir baletų teatre įvykusiame Virgilijaus Noreikos penkiasdešimtmečio minėjime. Sausakimša salė negalėjo sutalpinti net mažos dalies jo teatro gerbėjų. Gėlės, plojimai. Nuosirdžiausi sveikinimai iš visų Tarybų Sąjungos skambėjo tą vakarą. Labiausiai įstrigo respublikos liaudies artistės Lidijos Kupsaitės žodžiai: "Žaliuok, burjok, nešk žmonėms grožį ir sielos šilumą, Lietuvos operos ažuole".

Algimantas Degutis

TRUMPAI

— Amerikiečiai žydai suformavo kontingentą savanorių padėti nikaragviečiams kavos plantacijose darbymetėje rašyti kavą. Kontingentas į Nikaragvą išvyks lapkričio 30 dieną.

— Čekoslovakijos teisininkas Bohuslav Kucera spaudos konferencijoje, vykusioje Pragoje, pažymėjo, kad Nurembergo tribunolas, teisęs karinius nusikaltėlius, yra integralinė dalis tarptautinių įstatymų ir iš jų neišsiskiria būsimieji kariniai nusikaltėliai.

— Mičigano universiteto daugiau kaip pusė fizikos fakulteto darbuotojų fizikų pasirašė pasižadėjimą nedalyvauti "žvaigždžių karams" tyrinėjimuose.

— Izraelio socialinio aprūpinimo ministras Moshe Katzav įspėja, kad iki šių metų pabaigos šalyje nedarbo lygis padidės mažiausia iki 10 procentų.

— Antikarinės organizacijos jau jungiasi ruošti 1986 metų kongresiniams rinkimams. Tikslas — pradėti kampaniją prieš 12 senatorių karo kranklių, kurie balotiruosis būti perrinkti.

— Konstitucinių teisių centras iškėlė prez. Reaganui bylą, nukreiptą prieš jo pastangas išdėstyti Vakarų lygumose raketas MX. VILNIS, lapkričio 21, 1985

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS — 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Jungtinėms Tautoms 40 metų

Pasaulio tautų organizacija, vadinama Jungtinių Tautų organizacija, mini 40 metų savo gyvavimo. Per tuos 40 metų ji pelnė didelę pagarbą ir pasaulio tautų tarpe nemažą autoritetą. Per tuos 40 metų Jungtinių Tautų organizacija prigesino ne vieną regionalinį kruviną konfliktą, aptildė ne vieną kilusį tarptautinį ginčą, ne viena tauta organizacijos Saugumo tarybai skundėsi. Jeigu nebūtų šios pasaulinės tautų organizacijos, vargiai ar pasaulyje per 40 metų nebūtų kilęs pasaulinis karas.

Pradžioje šioje organizacijoje, kai susiorganizavo San Franciske, tebuvo įsirašiusios 51 šalis-valstybė. Per 40 metų išaugo iki 159 šalių-valstybių narių. Tokiam Jungtinių Tautų išaugimui — patrigubėjimui narių skaičiumi — daug padėjo per tuos 40 metų vykusį pasaulyje dekolonizaciją. Buvusios kolonijos, geruoju ar piktuoju gavusios nepriklausomybę, Jungtinėse Tautose sudaro du trečdaliu šalių-valstybių narių skaičiaus.

Išvakarėse prasidėjusios pasaulyje dekolonizacijos, kai Jungtinių Tautų organizaciją dominavo didžiosios imperialistinės šalys, imtinai JAV, JT Generalinės asamblėjos beveik visi tarimai didžiosioms imperialistinėms šalims būdavo priimtini. Tarybų Sąjunga, su jai pritariančiomis pažangiomis tautomis būdama mažumoje, dažnai turėdavo paryti Saugumo taryboje veto teisę. Dabar reikalai yra pasikeitę. Jungtinių Tautų organizacijoje daugumą sudaro buvusios kolonialinės antiimperialistinės šalys ir kitos pažangių nuotaikų, su Tarybų Sąjunga priešakyje. Saugumo taryboje jau JAV dažniau pavartoja veto teisę.

Todėl nė truputį nenuostabu, kad reakcininkai, ypač Amerikoje, šią organizaciją pradeda pravardžiuoti "antiamerikiniu klubu". Netgi pats sekretorius George Shultz įspėja, kad šia organizacija neapgau-dinėjame savęs. Vadinasi, Jungtinės Tautos Amerikai yra "no good".

Kad Amerikai Jungtinės Tautos yra "no good", rodo ir Amerikos išstojimas iš organizacijos globojamos kultūrinės organizacijos UNESCO, nesiskaitymas su Jungtinių Tautų įkurtu Pasauliniu teismu Ha-goje todėl, kad teismas pasisakė už Nikaragvą iškeltose byloje prieš JAV. Nemažai girdisi užuominų, kad Jungtinės Tautos reikėtų iškel-dinti iš Niujorko kur nors kitur ir t.t.

Tačiau visi ženklai rodo, kad Jungtinių Tautų organizacija tvirta kaip uola. Jos veikla ir siekiai atitinka pasaulio tautų troškimams ir interesams. Saujai imperialistinių šalių, nežiūrint kaip jos yra galingos, vargiai pavyks susidoroti su Jungtinėmis Tautomis taip, kaip susidoroto nuvadydamos nuo koto II Pasaulinio karo išvakarėse su Tautų Lyga.

Turtėja iš Amerikos paramų

Nedidelė Haiti valstybėlė, truputį daugiau kaip 10 tūkstančių kvad-ratinių mylių ir apie 5 milijonų gyventojų, randasi Karibų jūros Es-paniola salos kalnuotoje rytinėje dalyje. Daugiau kaip 90 procentų gyventojų yra afrikiečių kilmės negrai ir mulatai.

Šiame žemės pusrutulyje Haiti laikoma skurdžiausia ir reakcin-giausia šalimi. Šalį valdo buvusio ilgamečio žiauraus diktatoriaus Dr. Duvalier palikuonis Jean-Claude Duvalier, pasiskelbęs iki gyvos galvos būti prezidentu. Opozicinės politinės partijos leidžiamos gyvuoti tik tokios, kurios pripažįsta, kad diktatorius Jean-Claude Duvalier prezi-dentu turi būti iki jis bus gyvas, ir kurios išgali sutelkti-turėti 80,000 narių, kas faktinai neįmanoma, kai viešosios ir slaptosios policijos yra daug daugiau negu visame valdžios aparate valdininkų, kai ir nieko dėtas žmogus bijo šnektelti su bile svetinšaliu, kad nebūtų įtariamias priešvalstybine veikla.

Haityje kur tik pažvelgsi visur matosi neapsakomas skurdas. Sker-sai ir išilgai šalį, išskiriant vieną kitą asfaltuotą kelią, visi duobėti, apleisti, vos išvažiuojami. Sostinė pakraščiai ir kalnų šlaitai nusėti varguomenės baigiančiomis sugriūti lūšnomis, visur nepakendiamai užteršta. Tik apie 20 procentų šalies gyventojų turi tinkamo vandens atsigeriti. Mažžemiai valstiečiai vos pusbadžiai verčiasi. Netgi kavos, medvilnės bei kitokių žemės ūkio produktų plantatoriai, dvarininkai pergyveną ekonominę krizę, kai valdžia nutraukė jiems subsidijas, pa-saulinėje rinkoje atpigus jų produktams. Kaip sako opozicijos partijos lyderis advokatas Gregoire Eugene, Haitis dėl mažiausios kibirkšties bile kada gali sprogti kaip parako statinė.

Prezidento Reagano administracijai reakcinis ir nuskurdęs dikta-toriaus Jean-Claude Duvalier Haitis yra prie širdies. Prieš ketverius metus davė \$34 milijonus kovai su skurdu, dabar ketina duoti net \$54 milijonus. Tas pats Eugene sako: kaip nematė, taip nematys tų pinigų Haičio varguomenė, nes juos vagia ir suvogs diktatoriaus ministrai, kurie praktiškai darosi vis turtingesni.

DIEVE PADĖK JUMS LIKTI PONAIS

Esam įpratę, kad kiekvieną, net labiausiai nusistekensį Vakarų pilietį, privalu vadinti ponu — to reikalauja kapitalistinio pasaulio etiketas. Be pagarbaus mandagumo, šis kreipinys turi papildomą — iliuzinę, magiškąją funkciją. Tegu tu šiandien plikas kaip tilvikas, tačiau rytoj "lygių galimybių" šalyje tapsi turtingas kaip Krezas, raminančiai žada šis kreipinys. Būsi ponas tikrąja to žodžio prasme, kuri, beje, lietuvių kalbos žodyne nusakyta šitaip: "Ponas — privilegiuoto luomo atstovas, turtingas žmogus, išnaudotojas..."

O dabar atsakykite — ar galite įsivaizduoti reakcingosios lietuvių išeivijos atstovą, nenorintį būti ponu? Atrodytų, tai neįmanomas dalykas! Juk būtent baimė prarasti ponišką gyvenimą ir atginė ne vieną dipuką net čia už jūrų-marių! Galiausiai, noras būti ponu, svajonės apie ministerio portfelį buvo ir yra vienas stipriausių "vadavimo" variklių...

Štai kodėl mūsų dėmesį patraukė "Draugo" laikraštje išspausdintas pono A. Valiušo straipsnis, kuriame autorius prisipažino daugiau nenorįs būti ponu! Negalvo-kite, kad ponas A. Valiušis staiga tapo revoliucionieriumi. Jokiu būdu ne! Ponu tikrąja to žodžio prasme jis būti norįs, tačiau jam labai nepatinkanti formalioji reikalavimai — žodžių "ponas", "ponia", "panelė" vartojimas dabartinėje lietuvių kalboje.

Ponui A. Valiušui nepatinka, kad šie žodžiai yra pasiskolinti iš lenkų kalbos. Tai viena. Antra, girdi, šios svetimybės sukelia daugybę nemalonių situacijų, nes pri-mena nelaimingiausias istorijos dienas bei nekokių ponų elgesį baudžiamos laikais.

Žodžiu, būkime ponais de facto, bet de jure vadinkimės kaip nors kitaip, siūlo tautiečiams ponas A. Valiušis.

Savaime suprantama, kad toks akibrokštas "vaduotojų" visuomenėje negalėjo likti be tinkamo atkirčio. Ir štai 1985 metų kovo mėnesį kanadiškuose "Tėviškės Žibu-riuose" pasirodė kandus ponios Aurelijos Balašaitienės atsakas, dėl viso pikto išspausdintas su rubrika "Diskusinės mintys bei nuomcnės".

Ponia A. Balašaitienė sakosi nie-kaip nesuprantanti šiaudadūšių pono A. Valiušo abejonių. Ji rašo: "Turiu prisipažinti, kad baudžia-vois laikai, tuo metu natūrali so-cialinė santvarka visoje Europoje, man nesudaro nei mūsų istorijos visumos, nei jos esmės. Tai paly-ginti trumpas, tamsus, ir nereikš-mingas istorijos laikotarpis, ku-riuo nei didžiutis, nei iškraipyti nederėtų"...

Žinoma, ponas A. Valiušis galė-tų švelnia forma poniai A. Bala-šaitienei paprieštarauti, jog šis trumpas, anot jos, laikotarpis

truko nuo XV iki XIX amžiaus vi-durio — anot istorijos šaltinių. Ir nereikšmingas šis laikotarpis, tai-pogi tik poniai A. Balašaitienei, tuo tarpu istorikai galvoja kiek kitaip, o tiksliau kalbant — visiš-kai ne taip...

Tačiau palikime ponios išprusi-mo spragas ramybėje ir pasekime tolesnę jos minčių eigą, juolab kelionė žada būti įdomi ir pamokanti.

Ne visi lietuviai buvo baudžiauninkai, reikšmingai užsimena ponia A. Balašaitienė, tuo pačiu demonstruodama pavyzdinį klasinio solidarumo jausmą. Todėl, tęsia ji, "Būtų pravartu į mūsų istorijos "ponus" mesti kiek malonesnę žvilgsnį..."

Visi kažkodėl įpratę peikti Liub-lino uniją, tuo tarpu būtent ji mums atnešė bajorijos titulus ir su jais susijusį kreipinį "ponas", dėkinga linkčioja ponia A. Bala-šaitienė. "Nesiduokime įkalbami, kad visada buvome tik artojų, žemdirbių ir "mužikų tauta", rau-ko nosį ponia Aurelija, nes turė-jome ir karalių, ir kunigaikščių, ir bajorų, ir ponų..."

Ramiai kalbėti apie tuos juod-nugarius baudžiauninkus ponička nebegali — mėlynas kraujas iš-kart muša į galvą. Tada ji vėl kar-toja: "Ne visi lietuviai buvo bau-džiauninkais. Ypač mūsų išeivija negali pasigirti nei žemdirbiais, nei prasčiokais".

Kas teisybė, tai ne melas. Pras-čiokai, anot poničkos, tikrai liko Lietuvoje. Paskutini sykį už jūrų marių pabėgo tik ponai — nacių kolaborantai arba jų suklaidintieji. O tie prasčiokai palikdavo Tė-vynę tik vienu atveju — kai ponai iš jų atimdavo paskutinių duonos kąsnį, ir kitos išieities, išskyrus šipkartę, jau nebebūdavo...

Tad pagirkime ponią Aureliją Balašaitienę už atvirumą bei nar-są, kurios ne vienam grynaveis-liui, istorijos pripažintam ponič-kiu, taip trūksta.

Ir baigdami pacituokime dipu-kų elitą sudarantiems mėlyna-kraujams krautavininkams bei valdininkėliams baigiamuosius straipsnio autorės žodžius: "Esa-me ponai, ponios ir panelės ir jais turime likti..."

K. Bagdonavičius

CHULIGANIŠKI IŠPUOLIAI

HAVANA.— Kaip praneša agen-tūra Prensa Latina, grupė Ameri-kos jūreivių Urugvajaus sostinėje užpuolė ten veikiančios 8-osios tarptautinės knygų mugės Tarybų Sąjungos paviljoną. Užpuolikai mėgino sulaužyti skydą su užrašu "TSRS", suplėšyti Tarybų Sąjun-gos vėliavą, sugadinti stenduose eksponuojamas knygas. Amerikos jūreiviai mėgino užpulti vieną mugės bendradarbę, bet to nepa-darė tik todėl, kad ją užstojo pa-viljono lankytojai.

Kad Haičiui siunčiami pinigai nueina į diktatoriaus Duvalier mi-nistrų kišenes, nėra išimtis. Iš Amerikos "mielaširdingų" paramų tur-tėja Nikaragvos kontrų vadovai, "nesurasdami" kur Hondure pakeliui-dingo iš Amerikos pasiųstos humanitariniams reikalams siuntos. Tur-tėja Pakistane prisiglaudę Afganistano kontrrevoliucionieriai, parda-vinėdami iš Amerikos gautus ginklus tarp savęs kovojančioms pakis-taniečių gentims ir t.t.

Vilnis, lapkričio 21, 1985

NIKOLAJUS RYZKOVAS - TSRS MI- NISTRŲ TARYBOS PIRMININKAS

Nikolajus Ryzkovas

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas paskyrė Nikolajų Ryzkovą TSRS Ministrų Tarybos pirmininku. Šiame Tarybų šalies vykdomosios valdžios vadovo poste jis pakeitė Nikolajų Tichonovą, kuris dėl sveikatos išėjo į pensiją.

Nikolajus Ryzkovas gimė 1929 metais, rusas, TSKP narys nuo 1956 metų. Baigė Uralo S. Kirovo politechnikos institutą.

Darbo veiklą pradėjo nuo 1950

metų Uralo S. Ordžonikidzės sunkiųjų mašinų gamyklos pamainos meistrui, buvo cecho dalies viršininkas, cecho viršininkas, vyriausiasis suvirintojas, direktoriaus pavaduotojas, o nuo 1965 metų — vyriausiasis inžinierius. Nuo 1970 metų N. Ryzkovas — šios gamyklos direktorius, o vėliau — "Uralmašo" gamybinio susivienijimo generalinis direktorius.

1975 metais paskirtas sunkiųjų ir transporto mašinų gamybos ministro pirmuoju pavaduotoju, o 1979 metais — TSRS valstybinio plano komiteto pirmininko pirmuoju pavaduotoju.

TSKP CK 1982 metų lapkričio plenumė N. Ryzkovas išrinktas TSKP Centro komiteto sekretoriumi. Kartu jis buvo TSKP CK ekonomikos skyriaus vedėjas. TSKP CK 1985 metų balandžio plenumė N. Ryzkovas išrinktas TSKP CK Politinio biuro nariu.

Nikolajus Ryzkovas nuo 1981 metų TSKP CK narys, TSRS Aukščiausiosios Tarybos ir RTFSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas. Dukart TSRS Valstybinės premijos laureatas. (Elta)

SKOLŲ KILPA

Pastaraisiais metais pasaulyje grėsmingai padidėjo viena labiausiai aštrių tarptautinio gyvenimo problemų — įsiskolinimo problema. Ekonomistai ją šiandien jau vadina skolų krizės vardu. Dabar daugelio besivystančių šalių ekonomiką smaugtė smaugia skolų kilpa. Apie besivystančių šalių skolų didėjimą kalba tokie faktai. 1970 m. šios šalys turėjo 75 bilijonus dolerių skolų, 1975 m. šis skaičius pakilo iki 180 bilijonų, 1980 m. — iki 610 bilijonų. Šių metų pabaigoje, prognozuoja ekonomistai, skolos sudarys apie 970 bilijonų dolerių. Tik įsivaizduokime — beveik visas trilijonas dolerių.

Imti kreditus arba, kitaip sakant, pasiskolinti pinigų — šimtmečiais nusistovėjusi praktika. Tai, kad bankai teikia kreditus, nieko nestebėtina. Daugelis labai išsivysčiusių kapitalistinių valstybių, taip pat socialistinės šalys skolina pinigus ir turi skolų. Jei jos laiku išmokamos, tai yra normalus ekonomikos vystymosi faktas.

Jaunos šalys, ypač buvusios kolonijos, norėdamos greičiau vystyti savo ekonomiką, ėmė iš tarptautinių ar kapitalistinių šalių bankų kreditą. Deja, dėl žemo kultūros lygio, specialistų stokos, blogo planavimo, kitų priežasčių, ne visiems pavyko kreditais sumaniai pasinaudoti. Didelė dalis lėšų nuėjo pirkti ginklams, amunicijai ar valdininkams išlaikyti, kaip sakoma — neproduktyviam tikslams.

Deja, skolas reikia grąžinti. Ir ne tiek, kiek pasiskolinai, o su procentais. Atiduoti skolas šalims, kurių silpna ekonomika, tai tas pat, kaip ligotam žmogui, užuot davus vaistų, nuleidinėti kraują. Tokių ligotų valstybių dabar jau dešimtys. Štai Brazilija, stambiausia, Lotynų Amerikos šalis, turi

Vilnius, lapkričio 21, 1985

IŠMOKIME NEPERSIŠALDYTI

Peršalimui turi įtakos ne tik aplinkos temperatūra, vėjas, oro drėgmė, bet ir organizmo užsigrūdinimas. Peršalimo reikia saugotis ne tiek šilčiau rengiantis, kiek nuosekliai grūdinantis ir pratinant prieš šalčio. Užsigrūdinusių žmonių kūno temperatūra krinta lėčiau, nes jų kraujotaka ilgai išsilaiko nepakitusi (nuo šalčio odos kraujagyslės susiaurėja).

Norėčiau priminti, kad peršalus negalima "šildytis" alkoholiu (o juk esama tokios tradicijos). Tiesa, nuo alkoholio kraujagyslės išsiplečia, ir, regis, savijauta pagerėja, organizmas tarsi sušyla, dingsta drebulys. Bet drebulys — apsauginė reakcija. Ir žmogus, jo nejausdamas, kur kas greičiau peršąla.

Yra daug būdų grūdinėti organizmą. Reikia pradėti grūdinintis oru gerai išvėdintame kambaryje. Vėliau pereiti prie apsitrynimo drungnu, o po kelių dienų — kambario temperatūros vandeniu. Apisitrinti galima drėgnu rankšluosčiu, po to sausai nusišluostyti.

Būtina grūdinėti ir kojas, nes jos šalčiui jautriausios. Iš pradžių reikia po kelias minutes pavaikščioti po kambarį tik su kojineis, o vėliau kasdien plauti kojas šaltu vandeniu. Ši paprasta procedūra gerai apsaugo nuo peršalimo ir slogų.

Šaltą dieną išėję į gatvę, kvėpuokime pro nosį. Šitaip oras greičiau sušyla. Jei įkvėpus oro pradeda skaudėti gerklę, ją irgi reikia grūdinėti vandeniu. Pradėkite kasdien skalauti kambario temperatūros vandeniu, kas 7-10 dienų

temperatūrą mažinkite 1-2 laipsniais ir pamažu pereikite prie šalto vandens.

Atsparumą peršalimui didina sistematingos fizinės pratybos, sportas. Sportuojantys yra gerokai atsparesni ligoms.

Vyresniems žmonėms po darbo patartina bent pusvalandį pasivaikščioti ir pakvėpuoti šaltu oru. Gilus ir ramus alsavimas aktyvina smegenų veiklą ir teikia žvalumo.

Organizmo atsparumui turi įtakos ir racionali mityba. Žiemą reikia kaloringesnio maisto, pakankamai daržovių bei vaisių, kurie aprūpina organizmą vitaminais. Prasadėjus gripui, vitaminų reikia daugiau.

Be abejo, kad nepersišaldytume ir nesusergtume, turime tinkamai rengtis.

Apatiniai rūbai turi būti minkšti, pralaidūs orui, gerai sugeriantys ir išgarinantys prakaitą. Šias savybes turi trikotažas, medvilnė ir lininiai audiniai.

Antras drabužių sluoksnis turėtų būti storesnis, kad neleistų išgaruoti kūno šilumai. Mažiausiai praleidžia šilumą tie audiniai, kuriuose daug oro — įvairūs megzti rūbai, minkšti vilnoniai ir flaneliniai audiniai. Kuo išplonesni vilnonių siūlų numegzti drabužiai, tuo daugiau juose porų, tuo labiau jie sulaiko šilumą.

Viršutiniai drabužiai turi būti mažiau pralaidūs orui ir vandeniui. Gerai nuo vėjo ir drėgmės apsaugo kailiniai, tankūs medvilniniai audiniai ir sintetinės medžiagos.

Gydytoja Irena Žiurienė

lintus mažesnės vertės dolerius reikia grąžinti vertingesnius.

Silpnas valstybės pjauna ir protekcionistinė JAV politika. Į Amerikos rinką vis sunkiau įsileidžiamos besivystančių šalių prekės, o maisto produktų ir žaliavų kainos dirbtinai mažinamos. 1950 metais už vieną amerikiečių traktorių Lotynų Amerikos šalys turėjo duoti 2.1 tonas kavos pupelių, o dabar panašus traktorius atsieina tiek, kiek 10.5 tonos kavos pupelių. 1960 metais besivystanti Azijos šalis už sunkvežimį turėjo duoti 6 tonas džiuoto, tai dabar toks sunkvežimis kainuoja tiek, kiek 26 tonos džiuoto. Vien 1984 metais žaliavų kainos pasaulio rinkoje sumažėjo 10 proc.

Skolos, protekcionizmas ir mažos žaliavų kainos — trys pagrindinės siurbelės, traukiančios jaunų, besivystančių šalių kraują. Ekonomistai tarptautininkai atliko įdomius skaičiavimus: per 1975-1984 metus šalys skolininkės kapitalistinėms valstybėms grąžino 100 bilijonų dolerių skolų, o per šį laikotarpį gavo tik 50 bilijonų dolerių naujų kreditų. Išvada aiški — dabartiniu metu atsiliekančios šalys savo varganais pinigais tarsi maitina imperialistines valstybes ir visų pirma JAV. O naujos paskolos duodamos mažesnės ir tarptautinio investicijų banko nustatytomis vergiškoms sąlygomis. Reikalaujama siaurinti valstybinio sektoriaus įmonių gamybą, jas perduoti kapitalistams, nurodoma mažinti algas, išlaidas

švietimui, sveikatos apsaugai, mažinti valstybės priemokas maisto produktams, t.y. apkarpyti lėšas, reikalingas socialinėms žmonių reikmėms. Suprantama, įgyvendinus šias priemones, visa paskola eina ekonomikai vystyti, tačiau toks socialinių poreikių nepaisymas veda į masių nuskurdimą, neretai sukelia net socialinius sprogdumus.

Tai liudija neseni Sudano įvykiai. Valstybei nustojus mokėti priemokas maisto produktams pirkti, staigiai pakilo kainos, vyko kruvinių susirūmimų ir pagaliau buvo nuversta antilaudinė Nimeiro diktatūra. Štai kodėl Meksika, Argentina, Bolivija, Peru, Urugvajus griežtai atsisako imti paskolas pagal tokias tarptautinių bankų keliamas sąlygas. Argentinos prezidento R. Alfonsino nuomone, tik šalies vyriausybė turi teisę spręsti, kam, kada ir kokias skirti lėšas.

Šiandien vis daugiau ne tik ekonomistų, bet ir politikos veikėjų supranta, kad imperializmas paskolų pagalba užkrovė neokolonializmo jungą ir, kaip ir kolonializmo laikais, engia besivystančias šalis. Todėl vis aštriau kyla klausimas — kaip pasipriešinti šiam engimui. Čia tik vienas kelias: besivystančios šalys, šalys skolininkės turi vienyti, kolektyviai reikalauti peržiūrėti paskolų išmokėjimo terminus, procentų dydį. Reikalingi bendri šių šalių organai, kurie gintų jų finansinius ir teisinius interesus. A. Kuraitis

ANT LŪŠIŲ EŽERO KRANTO

Nuotraukoje: Lūšių ežero pakrantėje.

„Jūsų žemė — tai miniatiūrinė Šveicarija, ir gėlyčių Suomijos ežerų lopinėlis, ir pirmapradės gamtos kampelis po praskrendančių gervų sparnais. Retai kur rasi tokią landšafto įvairovę ir pajusi subtilių miškų nuotaiką“. Šiuos poetiškus žodžius ištarė profesorius Andrejus Banikovas — Tarybų Sąjungos viceprezidentas, lankydamasis Rytų Aukštaitijos turizmo centre Palūšėje.

Pirmosios rašytinės žinios apie Palūšės kaimą siekia IX-XIII amžius. Vartininkams žmonėms čia buvo palankios sąlygos verstis žvejyba, medžiokle, bitininkyste, miškininkyste. Šie verslai neišnyko ir dabar. Palūšė — viena iš Ignalinos žuvininkystės ūkio gyvenviečių, kurioje įsikūrę daug žvejų šeimų. Žmonės labai pamėgę mišką dirba girininkijoje.

1750 metais Palūšėje ant aukšto kalno lietuvių liaudies stiliumi buvo pastatyta medinė bažnyčia. Nors praėjo daugiau kaip 200 metų, tačiau šis puikus liaudies meistrų statinys tebestovi ir dabar. Bažnyčia paskelbta respublikinės reikšmės architektūros paminklu, ji saugoma valstybės. Prie šios bažnyčios vargonų pirmuosius žingsnius muzikoje žengė žymus lietuvių kompozitorius Mikas Petrauskas, gimęs Palūšėje 1873 metais.

Kompozitoriaus 100-ųjų gimimo metinių proga žymus lietuvių skulptorius J. Kėdainis toje vieto-

Kauno rajone įsteigtas karvių melžėjų penktatūkstantininkių klubas. Jam priklauso 45 rajono ūkiuose dirbančios darbščiausios moterys, kurios pernai iš kiekvienos savo prižiūrimos karvės primelžė po 5000 ir daugiau kilogramų pieno. Klubo narės propaguoja pažangius darbo metodus, padeda darbo draugėms gauti didesnius pieno išmilžius.

4

je, kur stovėjo Petrauskų namas, šiam garsiam muzikui pastatė paminklą. Iš čia atsiveria puikus vaizdas į Lūšių ežerą, kuris tyvuliuoja beveik 400 kvadratinį kilometrų plote. Kitas ežero krantas atsiremia į aukštą Meironų kalva.

Nuotraukoje: Palūšės varpinė. (A. Norvaišo nuotr.)

Rytinę Palūšės dalį supa sakais kvepiantys pušynai. Čia išsibarstę valstybės saugomi pilkapiai. Netoliese ant aukšto kalno stovi prieš dešimtmetį įsikūrusio Lietuvos nacionalinio parko direkcijos rūmai.

Dabar Palūšė — poilsio ir turizmo centras. Kasmet ji plečiasi, susilaukia vis daugiau svečių. Per metus bazę aplanko apie 15 tūkstančių turistų iš visos Sąjungos. Dalis jų vartininkai keliauja po Lietuvos Nacionalinio parko ežerų labirintą. Dar kiti su šeimomis poilsiauja prie ežerų įrengtose poilsiauvietėse. **Vytautas Kardelis**

Viskas apie Lietuvą

Tarybų Lietuvos laimėjimai... Jie tarsi veidrodyje atsispindi respublikos liaudies ūkio pasiekimų parodoje, neseniai pažymėjusioje savo gyvavimo 25-metį.

Dailius šios parodos rūmus, iškilusius Vilniuje, vaizdingose Neris pakrantėse, kasdien aplanko tūkstančiai vilniečių, Lietuvos sositinės svečių. Lankytojus domina eksponatai, pasakojantys apie Lietuvos pramonę. Padedant broliškoms tarybinėms respublikoms, po Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje pastatyta daugiau kaip 230 stambių pramonės įmonių. Sukurtos naujos liaudies ūkio šakos, tokios kaip elektronika, naftos chemija, atominė energetika, laivų statyba. Dabar tik per vieną savaitę Lietuvos pramonė pagamina produkcijos daugiau, negu jos buvo išleidžiama per visus 1939 m.

— Mes demonstruojame toli gražu ne visus naujausius produkcijos pavyzdžius, kuriuos tik pastaruosiu metu pradėjo gaminti Lietuvos pramonė, — pasakoja Liaudies ūkio pasiekimų parodos direktorius Algimantas Čepas. — Tai tiesiog neįmanoma — tiek dabar respublikoje išleidžiama gaminių.

Štai lietuviški gražtai — kas penktas toks įrankis, naudojamas Tarybų Sąjungoje, pagamintas Vilniuje. Šalia suvirinimo agregatai, buitiniai šaldytuvai, staklės, o kur dar televizoriai, magnetofonai, dviračiai, drabužiai... Daroma ne tik daug — pasaulinius pavyzdžius atitinkanti produkcija eksportuojama daugiau kaip į dešimt dešimt visų žemynų šalių.

Žemės ūkio gamyba palyginus su 1940 metais išaugo daugiau kaip šešiasdešimt kartų. Parodos stendai plačiai pasakoja apie Palsvalio rajono „Draugystės“ kolūki, kur iš vieno hektaro priklauso daugiau kaip 60 centnerių grūdų, panašiu derlingumu pasižymi Joniškių rajono „Bariūnų“, Biržų rajono „Laisvosios žemės“ ir kitus kolūkius. Didelę dalimi tokie derliai, kaip ir gyvulių produktyvumas, priklauso nuo melioracijos. Tik per vienerius metus Lietuvoje dabar nusausinama dešimt kartų daugiau žemių, negu per visą buržuazijos valdymo laikotarpį.

Žemdirbiai didžiuojasi ne tik darbo pasiekimais, bet ir gražia buitimi. Dabar kaime kasmet pastatoma keli tūkstančiai patogių surenkamųjų namų su visais šiuolaikiniams miestui būdingais patogumais. Keletą tokių statinių parodoje demonstruoja Alytaus eksperimentinis namų statybos kombinatas. O juk tokių „namų gamyklų“ Lietuvoje yra beveik dešimt.

Plačiai ekspozicijoje atsispindi respublikos mokslo, švietimo, kultūros pasiekimai, laimėjimai gamtos apsaugos srityje.

— Nors mūsų paroda — nuolat veikianti, dalis jos eksponatų dažnai keliauja, — pažymi A. Čepas. — Per ketvirtį amžiaus Lietuvos pasiekimai buvo demonstruojami keliuose šimtuose Tarybų Sąjungos, kitų pasaulio šalių miestų. Vien pastaruosiu metu organizavome parodas Leipzige ir Briuselyje,

Montrealyje ir Paryžiuje, Kopenhagoje ir Varšuvoje, pateikėme eksponatus daugeliui tarptautinių mugių. Jose Lietuvoje pagaminta produkcija laimėjo dešimtis aukso medalių, įvairiausių prizų. Visi jie eksponuojami Vilniaus parodų rūmuose.

Beje, šiuose rūmuose galima susipažinti ne tik su Lietuvos laimėjimais. Čia dažnai organizuojamos kitų tarybinių respublikų, visame pasaulyje žinomų Europos, Azijos, Amerikos šalių firmų parodos. Šiomet, pavyzdžiui, didelį lankytojų susidomėjimą sukėlė Jungtinių Amerikos Valstijų medicininiai prietaisai, Vokietijos Demokratinės Respublikos optika, čekoslovakijos poligrafijos mašinos, Japonijos knygos.

Vytautas Žemaitis

Kulinarė Vida Dobkevičienė trisdešimt metų dirba Vilniaus visuomeninio maitinimo įmonėse. Ji daugelio originalių patiekalų autorė, jos paruošti nacionalinės virtuvės receptai įtraukti į restoranų ir vaikų valgiaraščius. Daugelyje užsienio šalių ji demonstravo lietuviškosios virtuvės skanėstus.

Nuotraukoje: V. Dobkevičienė ir padavėjas A. Baublys Vilniaus „Bočių“ restorane ruošia stalą svečiams.

(K. Jankausko nuotr.)

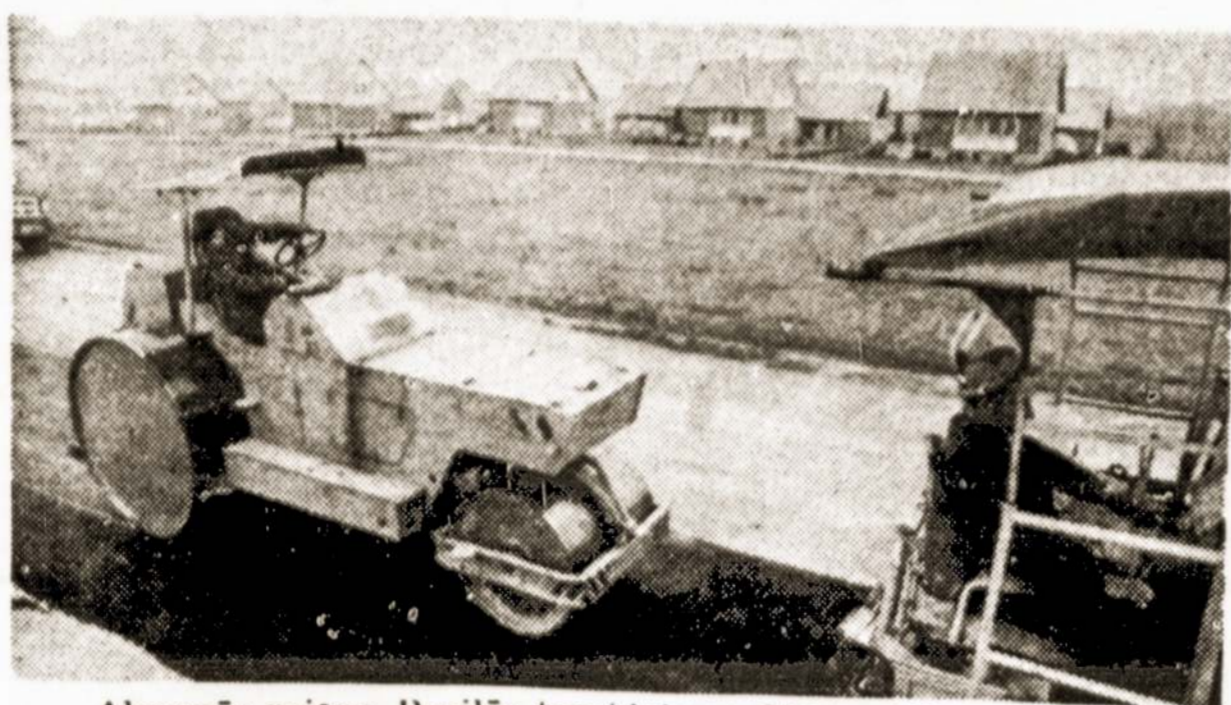
TRUMPAI IŠ LIETUVOS

— Lietuvos kelių tiesėjai užbaigė svarbų darbų etapą. Išasfaltuoti visi bendravalstybinės reikšmės — prie sienų su kaimyninėmis respublikomis vedantys keliai.

— Vilniuj vyko trečias Sąjunginis reumatologų suvažiavimas. Į jį buvo atvykę žymūs mokslininkai iš Maskvos ir Leningrado, broliškų respublikų medicinos mokslo ir gydymo-profilaktikos įstaigų atstovai, svečiai — socialistinių šalių, taip pat Graikijos, JAV, Švedijos, VFR reumatologai.

— Vytėnų eksperimentinio vaisių perdirbimo cechas miesto ir rajono gyventojams kasdien paruošia apie šešis tūkstančius litrų obuolių sulčių.

Vilnius, lapkričio 21, 1985.

Akmenės rajono Papilės tarybiniam ūkyje išaugo nauja gyvenvietė. Jos gatvės asfaltuojamos.

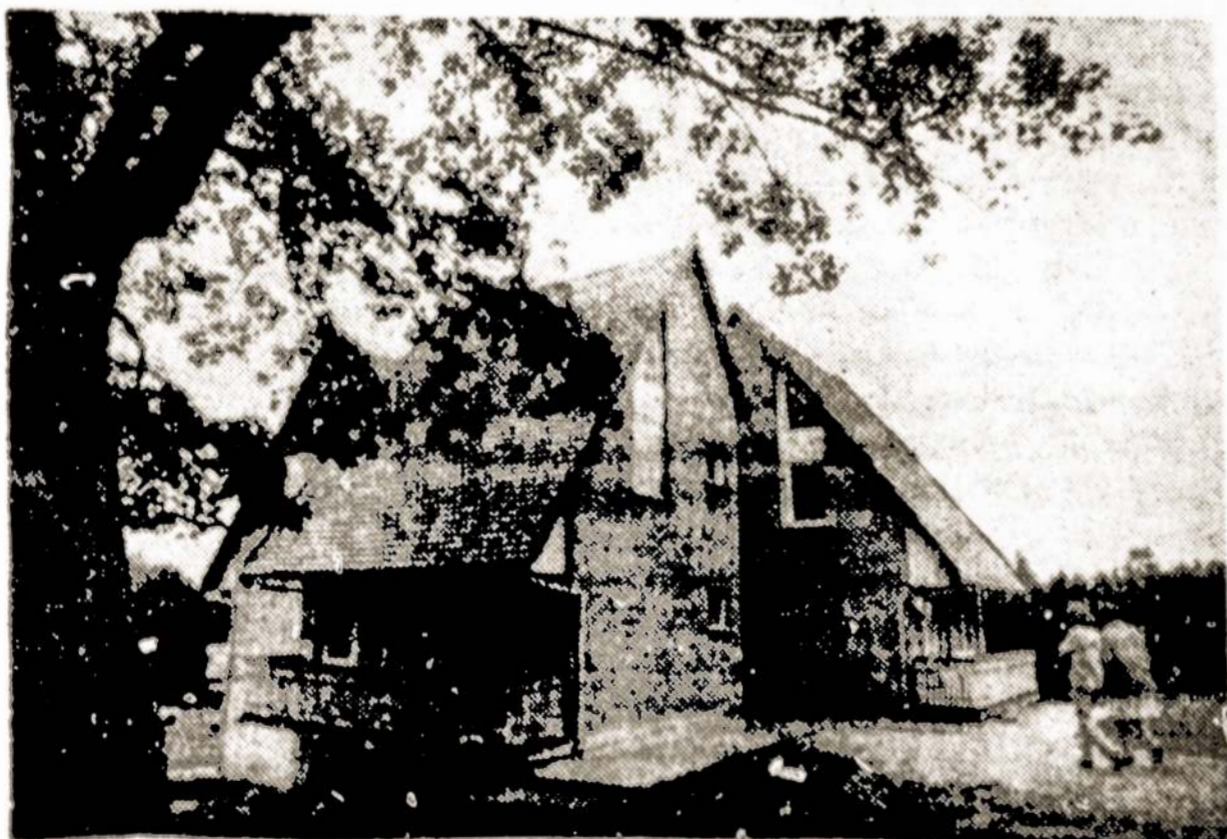
A. Dilio nuotraukoje: asfaltuojamos gatvės centrinėje gyvenvietėje.

Sportuoja gamybininkai

Nors šeštadienis Tauragės statybinų medžiagų gamykloje yra poilsio diena, iš ankstyvo ryto į įmonę renkasi darbininkai, inžinieriai. Visi jie sportiškai apsirengę, su kuprinėmis ant pečių. Nuo gamyklos kiekvieną savaitgalį prasideda turistiniai žygiai. Juose paprastai dalyvauja kas trečias-ketvirtas šios stambios įmonės darbuotojas. Turistų takai veda Jūros, Šešuvio upių pakrantėmis, Tauragės apylinkių miškais, neretai pasiekiamas Nemunas.

Turistams nemažai padeda įmonių administracija ir profsąjunga. Palapinės, kuprinės, inventoriai — visa tai nuperka gamykla. Ji taip pat apmoka keliones, kai darbuotojai per atostogas patraukia į Pamyro arba Tian Šanio kalnus, prie Juodosios arba Azovo jūrų, į Sibirą, Tolimuosius Rytus.

Tačiau labiausiai Tauragės statybinų medžiagų gamintojai didžiuojasi savo sporto kompleksu. Greta gamyklos iškilusiam originalios architektūros pastate yra baseinas, didžiulė sporto salė. Čia visada gausu darbininkų: varžosi krepšinininkai, tinklininkai, rankininkai, kitų žaidimų mėgėjai. Atskiros patalpos gimnastams, sunkumų kilnotojams. O lengvosios atletikos, futbolo mėgėjai turi nedidelį, jaukų stadioną. Įmonės sporto komplekse jau ne kartą vyko respublikinės, sąjunginės, tarptautinės varžybos. Visa Tauragė sugužėdavo pasižiūrėti kaip žaidžia Arvydas Sabonis, Volde-maras Chomičius, Sergejus Jovaiša — TSRS čempionas, Kauno "Žalgirio" krepšinio komanda.

Siaulių "Ventos" gamybinio susivienijimo profsąjungos komitetas nuolat rūpinasi darbuotojų poilsio, laisvalaikio praleidimu. Esantieji "Bijotės" poilsio namai plečiami, statomi nauji korpusai. Įrengtos krepšinio ir tinklinio, lauko teniso aikštelės.

A. Dilio nuotraukoje: "Ventos" susivienijimo poilsio namai. Vilnia, lapkričio 21, 1985

— Tauragės statybinų medžiagų gamyklos pavyzdys būdingas respublikai, — pasakoja Lietuvos TSR Kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Nėnius. — Daugelį pramonės įmonių kolektyvų dabar drąsiai galima vadinti sportuojančiais. Jų darbuotojams stadionas, baseinas, sporto salė tapo tokie pat įprasti, kaip ir cechai, valgykla. Vis daugiau žmonių stoja į bėgimo mėgėjų klubus, populiarėja ritminės gimnastikos, turizmo ir kitos sekcijos. Ne ką mažesnį susidomėjimą sukelia įmonėse organizuojamos sveikatos ir žvalumo olimpiados, kuriose dalyvauja ištiesos darbuotojų šeimos. Nesiskiria gamybininkai su sportu ir per atostogas. Poilsio bazėse prie Baltijos jūros, vaizdingų Ignalinos, Molėtų, Zarasų, Dzūkijos ežerų įrengti sporto aikštynai, atostogaujančiųjų paslaugoms — valtys, burlaiviai.

Malonu pažymėti, jog kai kurias įmones visoje Tarybų šalyje ir užsienyje išgarsino ne tik gera produkcija, bet ir sportininkai. Antai Tarybų Sąjungos pirmenybėse sėkmingai žaidžia šiaulių televizorių gamyklos moterų žolės riedulio, Kauno Statybos tresto vyrų rankinio, Vilniaus kuro aparatūrcs gamyklos vyrų tinklinio komandos. Bet ne tai svarbiausia. Seniai pastebėta, jog įmonėse, kur sportuoja daug žmonių, mažiau sergama, pasiekiami geresni darbo rezultatai, čia mieliau ateina dirbti jaunimas.

Vytautas Žemaitis

SULTYS VIETOJ VYNO

Pastaruoju metu Lietuvos maisto pramonės įmonės mažina alkoholinių gėrimų gamybą. Vietoj jų gyventojai gauna daugiau bealkoholinių gėrimų iš įvairių vaisių ir uogų sulčių.

Antai Alytaus vyno ir šampano kombinate pradėjo veikti naujas bealkoholinių gėrimų cechas. Pagal įmonės specialistų paruoštą technologiją ir receptūrą cechas rugsėjo mėnesį pradėjo gaminti naują produkciją iš obuolių sulčių — aromatizuotus gėrimus "Vasara" ir "Gaiva" bei tonizuojantį gėrimą "Baikalas".

Ateinančiais metais bealkoholinių gėrimų asortimentą įmonė numato padidinti iki dešimtys pavadinimų. Sumontavus dar vieną liniją, cecho pajėgumas išaugs daugiau kaip dvigubai.

JAUNIMO KVARTALAS

Lietuvos sostinės naujo šeškinė gyvenamojo mikrorajono pietiniame pakraštyje, Buivydžių gatvėje sparčiai statomas pirmasis 360 vietų bendrabutis jauniesiems vilniečiams statybininkams. Čia išaugs ištiesas daugiaaukščių gyvenamųjų namų jaunimo kvartalas. Jį suprojektavo Miestų statybos projektavimo instituto architektai E. Chlamauskas ir R. Tojeikis.

Pirmajame Vilniaus jaunimo kvartale numatyta pastatyti dar du panašius bendrabučius ir keturis gyvenamuosius namus po 120

butų mažašeimiams ir jaunavedžiams. Taip praktiškai pradeda-mas įgyvendinti neseniai priimtas tarybinės vyriausybės nutarimas aprūpinti jaunas šeimas butais.

Nuotaikingą programą "Brangiausia žemė" paruošė nusipelnęs Lietuvos televizijos ir radijo ansambliu "Armonika". Naujojoje programoje dalyvauja respublikos liaudies artistė Gražina Apanavičiūtė, solistai Jonas Valuckas ir Ramutis Kasperiušas, filharmonijos solistai Elena Žuravliova, Danielius Sadauskas. Koncerte skamba Jurgio ir Vytauto Juozapaičių, Leono Povilaičio, Vygando Telksnio ir kitų kompozitorių kūriniai.

G. Svitojaus nuotraukoje: koncertuoja "Armonikos" ansambliu.

Apie Raimundą Katilių

Plačiai žinomas Tarybų Lietuvoje smuikininkas artistas Raimundas Katilius plačiai žinomas ir mums, Amerikos lietuviams, imtinai pažangiems lietuviams. Prieš kelerius metus jis koncertavo "Vilnies" ir "Laisvės" salėse. Ypač sėkmingas koncertas buvo "Vilnies" salėje: publika netilpo salėje. Protinęsi dypukai irgi buvo suruošę koncertą, taip pat buvo kupina salė žmonių.

R. Katilius tada, akompanuojant J. Stravinskui su juos lydinti opera soliste Štasiūnaite, koncertavo dar Minnesotos universitete, Jungtinėse Tautose, TSRS ambasadoje Vašingtone, kituose miestuose lietuviams. Klausovams paliko neišdildomą įspūdį.

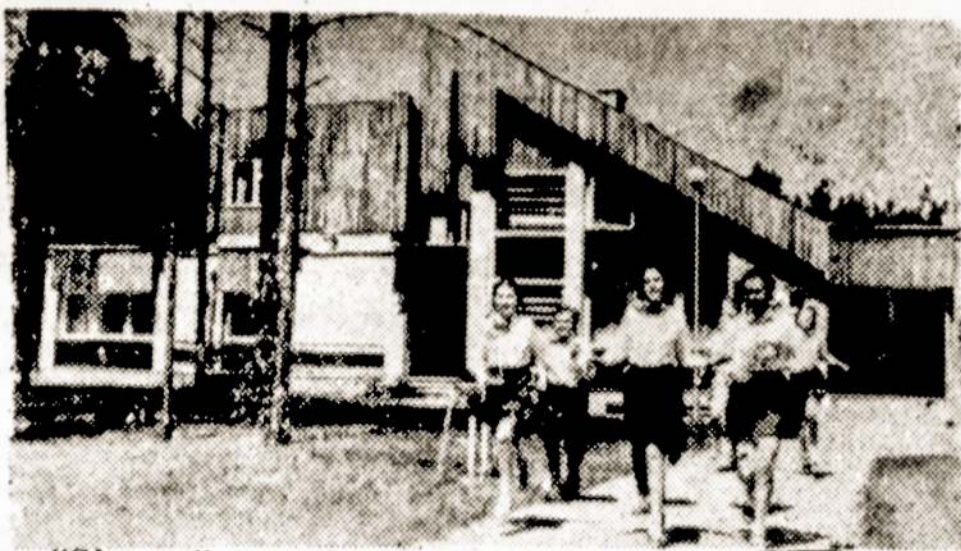
R. Katiliaus pažintis su smuiku prasidėjo M. K. Čiurlionio meno mokykloje, o vėliau sekė naujas skrydis — į Maskvos P. Čaikovskio konservatoriją. Profesoriaus I. Bezrodino vadovaujamas, aspirantas patikėjo savo jėgas rimtiems išbandymams, tvirtai žinodamas, kad meninės vertybės sukuriamos tik kruopščiu kasdieniniu darbu. Tai liudija artisto 15 metų kūrybinė biografija.

Neseniai Vilniuje meno darbuotojų rūmų Baltojoje salėje įvyko

Raimundo Katiliaus kūrybinis vakaras. Susirinkusieji turėjo progos išgirsti jo žodį ir pasiklausyti jo grojimo.

Kūrybiniam vakare smuikininkas papasakojo apie savo studijas, aktyvią koncertinę veiklą. R. Katilius — Helsinkyje, Montrealyje, Belgrade ir Bratislavoje vykusiu tarptautinių konkursų laureatas, LTSR valstybinės konservatorijos docentas. Jau surengta daugiau kaip 1,000 įvairių koncertų, susitikimų respublikoje, Maskvoje, Leningrade, kituose šalies miestuose, 116 koncertų griežta užsienyje. "Muzika yra kultūros dalis, kurios kalbą be vertėjų supranta ir Meksikoje, ir Portugalijoje, ir Sirijoje... Man tiko nemažai bendrauti su įvairia auditorija, ir visus nepaprastai sudomino mano gimtojo krašto muzika", — kalbėjo R. Katilius, dalydamasis įspūdišiais iš gastrolių.

Šventą tiesą jis pasakė. Mus, Amerikos lietuvius, irgi nepaprastai sudomino gimtojo krašto muzika. Ne vienas Amerikos lietuvis, ypač pažangietis, atsimena jį, dažnai šneka apie jį, džiaugiasi, kad Tarybų Lietuva išsiauklėjo tokio rango artistą smuikininką. S. J.

Vilniaus "Sigmos" gamybinio susivienijimo pionierių stovykloje vasaros atostogas praleidžia daugiau kaip 400 skaičiavimo mašinų gamintojų vaikų.

SVEČIUOSE GIMTOJOJE ŽEMĖJE

(Išsėnys)

Liepos 23 d. vykome į Biržus aplankyti ten gyvenančias gimines ir Užušilių kaime tėvų kapus.

Diena pasitaikė saulėta, o tas dar daugiau pridavė šaunių nuotakų. Dairiausi ir vis grožėjausi puikiais laukais, kur liūliavo baigiantys prinokti rugiai ir kviečiai su kupliomis varpomis. Avižų laukai dar neseniai išplaukę ir nepakeitę žalios spalvos. Bežiūrint į tuos plačius laukus prisiminė, kaip man augant buvo kaimai su siaurais šiais ir didelėmis ežiomis. Viskas pasikeitė iš pat pamatų. Taip besidairant ir galvojant apie tą tolimą praeitį, nepastebėjome, kaip pasiekėme Panevėžį. Čia turėjau aplankyti keletą asmenų, kuriuos pamatyti užprašė jų giminės Amerikoje.

Pirmiausiai sustojau pas mano šeiminkės giminaitę Janiną Bagdonavičienę. Gaila, jos nebuvo namuose. Radau jos dukrą, jauną merginą, gražiai išrodančią ir matomai aukštai išsilavinusią. Pakvietė į vidų. Butas trečiame aukšte, baldai puikūs, kaip ir pats butas. Nieko nemačiau skirtingo nuo gražiai įrengto Amerikoje pasiturinčios šeimos buto.

Antroji stojimo vieta buvo vilniečio Jono Patecko sesers Emilijos Kalvelienės ir jos dukros Irenos Markūnienės namuose, bet jų tada neradau; kiek vėliau apsilankiau ir suradau. Jos irgi puikiai išsirengusios. Įteikė gana vertingų ir gražių dovanų parvežti Jonui ir jo dukrai Lindai, taipgi Alfonsui ir Pranei, o nuo amerikiečių vėliau įteikiau joms dovaną.

Trečioji vizito vieta buvo pas Onutės Stakėnienės (gyvenančios Michigano valstijoje) brolių, buvusį revoliucionierių Kazį Merkį. Jį radau gulintį lovoje, jau ilgokai pasiligojusį. Jo žmona pasakė, kad jis prarado regėjimą ir virš metai kaip lovos neapleidžia. Kai pasakiau, kad jo sesuo Onutė atsiuntė linkėjimus, jis tik pasakė dėkui. Po to įteikiau jo žmonai dovanėlę nuo Onutės ir padariau nuotrauką ligonio ir šalyje sėdinčios žmonos. Tą nuotrauką atvežusi pasiunčiau sesutei.

Po asmeninio vizito dar pasidairėme po Panevėžio miestą, kuriame prieš 60 metų teko gyventi ir lankyti gimnaziją. Bet miestas tiek jau pasikeitęs, kad sunku jį beatpažinti.

Pradėjome kelionę į Biržus, bet negreitai juos pasiekėme, nes mano giminaičiai panorą pirmiau sustoti Vabalninko mieste, kur jie pastoviai gyvena. Angelė mokytoja B. Sruogos progimnazijoje,

o Almas dirba atsakingą darbą technikumė. Šiame mieste nebuvau buvusi, tai norėjau nors biskutį su juo susipažinti. Miestas dokumentuose minimas nuo 1555 metų kaip Upytės pavieto karališkas sodžius. Sakoma, kad šis miestas senovėje buvęs svarbių kelių miestas. Per jį 1812 metais žygiavo Napoleono kariuomenė, o 1863 metais čia vyko valstiečių sukilimas. 1919 metais buvo įkurtas revoliucinis komitetas.

Apskaičiuojama, kad jo gyventojų skaičius apie 3,000. Veikia B. Sruogos vardu vidurinė mokykla, taipgi muziejus. Taipgi technikumai, trys bibliotekos, du kultūros namai, kino teatras, poliklininė ligoninė, vaikų lopšelis-darželis ir visa eilė kitų svarbių įstaigų bei dirbtuvių. Visko per trumpą laiką nebuvo galima sužinoti, bet jautiesi, kad gyvenimi mieste, kur yra visokių poreikių, įstaigų ir pilnas aptarnavimas.

Sekandį dieną vykome į Biržus. Pirmiausiai apsistojome pas jauniausią brolio dukrą Moniką ir Romą Laugalius ir jų dukrytę Virginiją. Monika dirba mezgėja, o Romas prie statybos. Dukra tik baigė 3 klases. Paužkandžiavę pradėjome kelionę į Užušilius. Važiuojant į Užušilius, turį važiuoti per Druseikių kaimą, kur yra palaidotas amerikiečiams gerai žinomos visuomenės veikėjos, rašytojos Ksaveros (Sonios) Karosienės vyras Juozas Karosas, kuris gyvendamas Amerikoje taipgi daug veikė pažangiam judėjime. Prieš išvažiuojant buvau Ksaveros paprašyta aplankyti ir jos mylimo vyro Juozo kapą. Jos prašymą išpildžiau ir su visa mano gimine kartu sustojome prie Druseikių kaimo kapinių ir aplankėme Juozo kapą. Ten padėjome gėlių, kurios buvo užprašytos jo žmonos.

Pravažiavę puikų šilą, kur kadaise uogavau ir grybavau, minutei sustojome ir pažvelgėme į tą vietą, kur buvo mano tėvų sodyba, dabar tik puikus laukas, liniais apsėtas. Už kilometro privažiavome kapines, kurios skaitomos reformatų kapinėmis. Jose palaidotas mano mylimas tėvelis Mykolas Skeberdis ir jo tėvas bei vienas mano brolis. Čia aplankiau jų kapus ir padariau foto nuotrauką. Taipgi aplankiau ir kitų kapus, kuriuos dar prisiminiau. Iš čia vykome į kitą kaimo galą, kur yra Romos katalikų kapinės. Ten palaidota mano mylima mamytė Ona Gružauskaitė Skeberdienė bei du broliai, dvi sesutės ir kiti giminės. Prie kapinių vartų radome nebaigtą remontą, bet reikia tikė-

tis, kad mums išvykus darbas bus užbaigtas.

Prieš 23 metus, kai lankiausi, užsakiau ant motinos kapo antkapį. Dabar turėjau progos pamatyti kaip jis atrodo. Atliktu darbu esu patenkinta.

Po apsilankymo kapinėse, sustojome pas brolio dukrą Birutę ir Stasį Dagius. Stasys dirba kolūkyje traktorininku, o Birutė šiaip įvairius darbus. Įėjus į jų butą tikrai nustebau. Neperdėsiu pasakius, kad visi kambariai ir baldai gerai pralenkė mano butą. O gėlės taip išaugintos, kad siekia lubas. Elektra ir kiti patogumai niekuo nesiskiria nuo Amerikoje esamų patogumų. Pradėjau Stasio klausinėti, kiek jis uždirba ir panašiai. Atsakė, kad dabartiniu laiku kolūkiečiai, ypač tie, kurie vartuoja traktorius, kombainus bei

sunkvežimius, tai kur kas didesni atlyginimą gauna, negu miesto dirbtuvės darbininkas ir raštinės darbininkas. Už tai tie, kurie buvo "pabėgę" iš ūkių į miestą, norėtų grįžti į kaimą, bet nelabai priimtini... Be to, jis sakė, kad laukų darbai nėra tokie, kokie buvo praeityje, nes visi nuėmimo bei žemės paruošimo darbai atliekami mašinomis, net kolūkio karvės melžiamos mašinomis, nors tie, kurie dirba gyvulių priežiūros darbus, kartais turi kiek sunkiau padirbėti. Šis Stasio Dagio paaiškinimas mane galutinai įtikino, kad girdėjau iš miesto gyventojų. Dar paklausiau: o kaip su liniais, ar neraunate, o piaunate? Atsakė: mašinos rauna, nušukuoja, padžiauna ir suima bei išmina.

(Bus daugiau)

Julija Marazienė

Detroit, Michigan

Mokinasi

LDS bowleriai (kėglininkai) susirinko į pamokas Mercury Lanes spalio 19 d. Po pamokų visi suvažiavo į Detroito Lietuvių klubą pailsėti ir pasitarti. Tas vakaras buvo nepaprastas, nes bowleriai atsivežė savo anūkus, kurie, žiūrėdami į lošimą, ne tik mokinas dėl ateities, bet ir susipažino su Detroito Lietuvių klubo įstaiga.

Anūkus atsivežė Alphonse ir Emma Rye, Estelle ir John Smith, Antoinette ir Kęstutis Garelis, Albena Lyben, Ruby Vegėliūtė Jeske, Donna Tomes ir Dorothy Belūnas. Gerai, kad bowleriai pratina anūkus prie lietuvių.

Sorority

Čia gimusios moterys susirinko pas Josephinę Milus rugsėjo 26 d. Išrinko valdybą ateinantiems metams: Nellie Belūnas Onusevich — pirmininke ir sekretore; Emma Rye — išdininke; ligonių lankytomis — Antoinette Garelis ir Ruth Gugas; pramogų komisijon išrinktos Minnie Tvaska, Alda Lūminskiūtė, Aldona Bacevich Petrul. Po susirinkimo, namų šeiminkė Josephine Milus, su pagalba Emma Rye, patiekė skanias vaišes.

Biznierių

Čia gimusios lietuvių moterys turėjo savo susirinkimą LaRiviera valgykloje, Allen Park, Michigan, spalio 12 dieną. Pavalgę pietus, aptarė savo investavimus.

Čia gimę lietuviai vyrai investitoriai susirinko į Al Stacey namus spalio 12 d. vakare. Susirinkimą užbaigus, namų šeiminkė Alice Buteniūtė Stacey patiekė visiems skanias vaišes.

Klubo banketas

Detroito Lietuvių klubo rudens banketas įvyko spalio 27 dieną tuoju po klubo mėnesinio susirinkimo. Susirinko daug klubiečių ir svečių. Skanūs pietus priėmė nuolatiniai klubo šeiminkai: Pat ir Mike Stunksas, Antoinette Garelis, Emma Rye, Estelle Smith ir Ann Balchunas. Prie stalų patarnavo Birutė Vegėliūtė Jeske ir Marie Servial. Bilietus prie durų pardavė Lillian Gugas.

Klubo pirmininkė pranešė, jog bus laimėjimas dviejų butelių ir pelnas bus skiriamas LDS bowleriams, nes jiems reikia pinigų, ka-

dangi 1986 m. kėglio turnyras įvyks Detroito. Bilietus laimėjimui pardavė Servit Gugas ir Albena Nausėda Lyben, o laimėjo Alphonse Rye ir Matilda Rudzevičienė.

Bankete dalyvavo klubietis Stasys Račiukaitis ir jo sūnus Juozas, kuris buvo tik sugrįžęs iš viešnagės Tarybų Lietuvoje. Pirmininkė prašė jį pasakyti kaip jam patiko. Jis sakė, jog buvo apsistojęs viešbutyje "Lietuva" Vilniuje; visur važinėjo; aplankė savo tėvo gimines ir tikrai turėjo malonią viešnagę. Jam labai patiko, nors ši kelionė jam jau buvo antra.

Pirmininkė taipgi pristatė klubietį Alfonsą Vane (Vainalavičių) ir jo žmoną Jean, kurie pardavė savo namą Kanadoje ir išvažiuoja gyventi į Miami Beach, Florida.

Pagaliam visiems buvo staigmena: mūsų gabusis inžinierius Kęstutis Garelis gavo paveikslų kasetę (VCR) ir ją pritaikė prie klubo televizijos. Matėme ir girdėjome gražų koncertą, kuris įvyko spalio 6 dieną Toronte, Kanadoje. Tame koncerte būk tai buvo 500 lietuvių. Visą koncertą išpildė Ona Valiukevičiūtė iš Tarybų Lietuvos. Ji yra "Trimito" orkestro vadovė

ir Lietuvos radijo bei televizijos solistė.

Visiems dalyviams klubo banketas patiko ir ilgai linksminosi prie baro, kur sušilus dirbo mūsų nuolatinė patarnautoja Elena Kilikevičienė ir jai pagalbėjo Birutė Vegėliūtė Jeske.

Nepamirškite

Dabar eina "Vilnės" vėjus ir būtina reikia atsinaujinti savo prenumeratas. Stefanija Masytė bando pamatyti visus, bet ją galima sutikti organizacijų susirinkimuose. Lapkričio 24 d. įvyks mėnesinis Detroito Lietuvių klubo susirinkimas. Gruodžio 1 d. įvyks LDS 21 kp. susirinkimas (bus valdybos rinkimas). Vėliau, gruodžio 22 d. įvyks Detroito Lietuvių klubo priešmetinis susirinkimas, jame bus renkama klubo valdyba.

Matykite Stefaniją Masytę susirinkimuose ir atsinaujinkite savo prenumeratas bei prenumeratas savo giminėms ir draugams Tarybų Lietuvoje. Nepamirškite!

Stefanija

Vilnia, lapkričio 21, 1985

1985 m. lapkričio 21 d.

1985 m. lapkričio 21 d.

St. Petersburg, Fla.

Parengimas

Klubo parengimas įvyko spalio 19 dieną savoje salėje. Svečių neperdaugiausia atsilankė, nes šiauriečiai dar neatvyko, taipgi dalis floridiečių dar negrįžo iš atostogų po šiaurę. Kadangi šeimininkės pagamina skanius pietus, tai ir vietiniai susirenka papietauti. Pas mus šiuo laiku oras labai puikus, temperatūra siekia 90 laipsnių, tai tikra vasara.

Papietavus, pradėjome programą. St. Kuzmickas sudainavo dvi dainas, vieną skyrė savo žmonelei, kurios buvo gimtadienis ir už tai gavo bučkį. Dainos skambėjo gražiai, publika smarkiai plojo. Po to choras darniai sudainavo penkias dainas. Dėkui mokytojai Helen Janulytei už tokių puikų sumokinimą. Mūsų publika labai mėgsta dainas, o mes jiems dainuojame kiekvieną šeštadienį.

Po programos pirm. S. Kuzmickas padėkojo šeimininkėms: V. Kuzmickienei, Helen Habalai, Stelai Daraškai už paruošimą skanių pietų, mokytojai ir choro nariams už gražų padainavimą ir dirbusiems bei svečiams už atsilankymą ir kvietė atsilankyti kitą šeštadienį.

S. Kuzmickas apdovanojo chorą įteikdamas \$20 už sugiedojimą jo žmonai "Happy Birthday".

Ligoniniai

Sunkiai serga choro narė Emilija Dūdienė. Taipgi dar nesusveiko Helen Siaurienė. Linkiu ligonėms greit susveikti ir grįžti prie savo pareigų.

WASHINGTON, ILL.

Dear Nell: — It was nice to see you and Louie. Too bad the occasion was sad. The enclosed check is in memory of our dear friend Millie Kancere. Please publish a sympathy notice for me, too.

Sincerely,

Antoinette Gerdus

Encl. \$100.00

McLEAN, VA.

Gerb. Vilnius Administracija: Prisiunčiu jums \$100 "Vilnius" paramai, kad "Vilnis" dar ilgai ilgai gyvuotų.

Frank Mankousky

(Draugas Mankauskas jau eina 93-uosius metus, bet dar vis mėgsta skaityti "Vilni". Labai dėkui jam. nds.)

ST. LOUIS, MO.

Brangi Nellie — Čia prisiunčiu čekį, tai bus atnaujinimui mano prenumeratos dviem metams. Širdingai dėkoju už Vilnius albumą. Jis labai, labai įdomus.

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba,

Elizabeth Narak

ST. PETERSBURG, FLA.

Miela Nele — Gerą dieną jums ir kitiems draugams, kurie vis įveikiate visas kliūtis ir dar išgalite atspausdinti "Vilni".

Pas mus jau baigėsi labai karšta vasara ir visos audros su perkūnija praėjo. Pridirbo daug visokių nelaimių.

Spalio 5 d., po ilgos pertraukos, atsidarė mūsų Klubas. Kiek sveikusių senukų ir merguželių į pirmą dieną, lapkričio 21, 1985.

Prašau nepamiršti, kad šiuo laiku eina "Vilnius" ir "Laisvės" vajai. Turint reikalą su minėtais laikraščiais, kreipkitės į vajininkus: "Vilnius" — Mary Brennan, "Laisvės" — Povilą Alekną.

S. K.

San Francisco, Calif.

San Francisco ir apylinkių pažangiesiems lietuviams plačiai žinoma Ona Starkevičiūtė Davienė mirė prieglaudos namuose 1985 m. spalio 26 d., sulaukusi 96 metų amžiaus.

Velionės palaikai buvo sukremuoti ir pelenai patalpinti Golden Gate National Cemetery (Veteranų kapinėse) San Bruno, Calif., prie savo mylimo gyvenimo draugo.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Prieš atvykimą į Sunnyvale, Calif., su šeima gyveno Cleveland, Ohio. Buvo pažangi moteris, priklausė LLD kuopai San Francisco, kai kuopa ten gyvavo. Kasmēt ruošė pietus jos namuose LLD naudai. Gausiai rėmė laikraščius "Vilni" ir "Laisvę", kai išgalėjo; pasirašydavo Gera Draugė.

Gaila, kad toliau gyveno, atsisakydama nuo artimų draugų. Ją aplankė, kada galėjome. Pora metų (dėl senatvės ir sveikatos) buvo priversta apsigyventi prieglaudos namuose. Prieš tai prižiūrėdavo geri kaimynai, nes gyveno viena.

Mes visos reiškiamė užuojautą sūnui Oswald ir šeimai bei draugams ir pažįstamiems.

V. Taraškienė

Laiškai ir parama

mą parengimėli?

Man patinka suplonėjusi "Vilnis". Viso gero visiems. Geros sveikatos ir sėkmės.

Frank Mack

FOLSOM, PA.

Dear Nellie, I received your letter and I am honored that you asked me to be a sub drive worker. I will accept, but cannot be very active since I am involved with so many different important activities, but will try anyway.

I am surprised that the people are not keeping up with the times. You know my generation has a lot of trouble reading Lithuanian, and the next generation is even worse, and after that, very few people will be able to read Lithuanian.

The paper should add more English material instead of deleting it. If you have more pages in the English language, I can probably get a lot of new subs, but the Lithuanian language, especially the way it is written in Lithuania, is very difficult. A lot of the old Lithuanian words that we used to know, have been changed in Lithuania.

I am opposed to the shortening of the English section and I wish you would forward my views to others. I met a lot of people at the yearly get together at Schwenkville and only a few knew the Lithuanian language.

Wally and Emily Pozer
P.S. Emily cannot read Lithua-

Nuotaikingai praleidžiau viešnagę Tarybų Lietuvoje

Rugsėjo 16 dieną su grupe ekskursantų palikome Čikagą ir rugsėjo 19 dieną jau buvome Vilniaus aerodrome, kur mane pasitiko visa eilė mano mylimų giminaičių. Jie visi mane nulydėjo į viešbutį "Lietuvą", kur ir apsistočiau dešimčiai dienų. Čia papietavome ir tęsėme pokalbius, kurių metu perdaviau amerikiečių linkėjimus.

Nežiūrint, kad Dainų šventė jau buvo praėjusi, bet vis buvo jaučiamos žmonių nuotaikos ir girdėjosi daug atpasakojimų apie tą dindą ir išpūdingą šventę.

Sekandį dieną pasidairėme po Vilniaus miestą. Nors neperseinausiai čia viešėjau, bet vis ko naujo ir gražaus teko pamatyti, gal ir dėl to, kad miestas dar tebuvo šventiškai išsipuošęs, tai liekanos Dainų šventės. Ne tik gatvės, bet ir parkai dar buvo išsipuošę. Taipgi nepraleidžiau pasidairius ir po muziejus.

Rugsėjo 25 dieną susitikome su "Tėviškės" draugijos pirmininku gen. P. Petroniu. Jam perdaviau čekiečių linkėjimus. Tą patį vakarą turėjau progos išklausti viešbučio salėje lenkų saviveiklinio ansamblio "Vilija" koncerto. Dainavo lenkų liaudies dainas ir užbaigiant sudainavo lietuvišką "Už jūrų marių". Dainininkai, taipgi šokėjų grupė, puikiai pasirodė.

Rugsėjo 26 d. buvau pakviesta mano mylimos giminaitės Dan-

guolės Misikonienės vykti į spektaklį Jaunimo teatre, kur buvo pastatyta "Haroldas ir Modė". Veikale vaidino aktoriai Nijolė Gelžinytė, G. Bareikis, R. Karvelis. Turiu pasakyti, kad spektaklis buvo daugiau negu puikus.

Sekandį dieną miela Danguolė Misikonienė vėl pakvietė mane pasigrožėti opera "Otelas", kuri vyko Operos ir baleto teatro patalpose. Čia tikrai žaviai praleidžiau keturias valandas. Kas dar daugiau mane puikiai nuteikė, kad visa opera buvo lietuvių kalba.

Šis mano apsilankymas Tarybų Lietuvoje buvo jau ketvirtas. Negaliu nepažymėti, kad kiekvieną kartą suradau ko naujo ir gražaus. Žmonės patenkinti esamu gyvenimu, tad malonu su jais draugauti ir pasisvečiuoti.

Teke apsilankyti dar Kaune bei eilėje kitų miestų ir visur tos pačios nuotaikos ir pasitenkinimo pareiškimai.

Atėjus atsisveikinimo dienai, rugsėjo 29 d. vėl suvažiavo mano giminaičiai iš visų vietovių, kad atsisveikinti. Jie linkėjo, kad dar kartą atvykčiau ir užtikrino, kad vėl rasiu naujų įdomybių.

Trumpai pasakius, šią viešnagę praleidau labai nuotaikingai ir maloniai, už ką esu dėkinga savo giminaičiams. Pilnai įvertinu jų nuoširdumą ir nuolatinį su manimi pasisvečiavimą.

Ona Masienė

nian at all, but she does, and did enjoy reading your English column.

SAN LEANDRO, CALIF.

Gerb. Administracija, Čia rasite du čekius, iš viso \$145 vertės; prenumeratomis atnaujinti \$45, o \$100 aukų.

Po \$25 kiekviena, aukojo šios San Leandro, Calif., draugės: Ks. Karosienė, M. Baltulionytė, M. Mozuraitienė ir V. Taraškienė.

Prašau atnaujinti K. B. Kaross, Mrs. M. Strauss ir A. Trask prenumeratas.

Violet Trask-Taraškienė

San Francisco apyl. vaj.

NORWOOD, PA.

Brangi Anele, Ačiū už laišką ir "Vilnius" albumą, taipgi už knygas, kurias parvežė Walter Pozer. Aš manau, kad man reikėtų gyventi du gyvenimus, tad suspėčiau visas tas knygas perskaityti. Aš pasigendau Filadelfijos, kur gyvenau net 32 metus.

Vakar vakare atvyko pas mus Walter Pozer su žmona. Keletą valandų pasikalbėjome įvairiais klausimais ir išėjo. Tai puikūs, pažangūs žmonės! Jie netoli nuo mūsų gyvena. Ima tik tris minutes automobiliu atvažiuoti pas mus.

Vakar pro šią apylinkę prašvilpė baisusis uraganas vardu Gloria, bet žalos mažai padarė. Tik smarkus lietus lijo ir plonesnių medžių viršūnės žemę bučiavo.

Perduokit gerus linkėjimus Jo-

kubkams ir kitiems "Vilnius" darbuotojams.

J. Kazlauskas

CAMBRIDGE, MASS.

Dear Nellie — Please find the enclosed check for \$20.00. This is a donation from Mrs. Bronė Kiarsis, 6 Tremont St., Cambridge, Mass. She received the Vilnis Album and enjoyed reading it. Thank you.

Elizabeth Freimont

LOS ANGELES, CALIF.

Gerb. "Vilnius" Administracija, Aš norėčiau sužinoti, kur aš galiu gauti Albumą. Skaityčiau laikraštį, kad daug kas jau jį gavo ir džiaugiasi, nes malonu jį skaityti. Tad ir aš norėčiau gauti. Dabar turiu nemažai laisvo laiko ir galėčiau albumą skaityti ir juo pasigrožėti. Lauksiu atsakymo.

Draugiškai, Anna Bernat

(Albumas buvo pasiūstas Bernotienei, bet matomai Anna jo negavo. Jei ir kiti skaitytojai dar negavo "Vilnis ir vilniečiai" albumo, tai malonėkite pranešti mums ir mes jį jums pasiūsimė. Anelė De Schaaf.)

GRĮZO IŠ ILGŲ ATOSTOGŲ

Spaudoje buvo rašyta, kad Aldona Zakas su vyru išvyko į Japoniją ir Kiniją pasidairyti, o jos mamytė Helen Trusk — pas dukrą Idą į Indianapolis, Ind. Šiomis dienomis teko su jomis susnekti ir sužinoti, kad tikrai nuotaikingai ir įdomiai praleido atostogas. Ypač Aldona sakė, kad daug ko įdomaus ir gyvenime svarbaus teko matyti tose didžiulėse šalyse.

Vilniets

7

KAIP EINA "VILNIES" VAJUS

(Nuo 1985 m. spalio 31 iki lapkričio 7 d.)

Vajaus darbas dar neįsisiūbavęs, bet nestovi vietoje. Vajininkės triūšia, dirba. Pagal šią suvestinę daugiausia pasistūmėjo į priekį detroitietė St. Masytė, laimėjo beveik 500 punktų. Galima pasidžiaugti ir saintpetersburgiete Mary Brennan. Čikagietė J. Marazienė, kalifornietė Violet Taraškiene irgi ritasi į priekį.

Naujų skaitytojų šį sykį negauta.

Vajininkai išsiriavo taip:

JULIJA MARAZAS — ALMKD, punktų surinko	1,920
MARY BRENNAN — St. Petersburg, Fla.	1,220
ST. MASYTĖ — Detroit, Mich.	1,060
VIOLET TRASK-TARASKIENE — San Francisco, Calif.	600
WALTER POZER — Folsom, Pa.	260
ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.	240
ALVINA STRICH — Kenosha, Wis.	160
MARY STRAUSS — Bridgeport, Conn.	80
OFFICE	2,980

KAS VEIKIAMA "VILNIES" PASTOGEJE

Spalio 25 d. įvykusiame "Vilnies" bendrovės direktijos posėdyje buvo rūpestingai aptarta eilė laikraščių liečiančių reikalų. Pirmininkei Estelle Bogden atidarius susirinkimą ir pakvietus sekr. J. Marazienę perskaityti protokolą, eita prie kitų darbų.

Stogo dengimo komiteto narys pranešė, kad padaryta naujų pakaitų stogo apdraudos reikale.

Krosnių patikrinimo reikalas atidėtas porai savaitių, bet bus įvykdytas.

J. Marazienė raportavo, kad trijų savaitių laikotarpyje, redaktoriaus S. J. Jokubkos sirgimo laiku, jai vienai teko dirbti prie laikraščio, bet dabar jis jau susveiko ir grįžo į darbą, tai viskas eina sena tvarka.

Parengimo komisija raportavo, kad paruošiamieji darbai atlikti ir tinkamai pasiruošta lapkričio 9 d. banketui, kino filmo rodymui ir atžymėjimui Didžiojo Spalio revoliucijos 68-ųjų metinių.

Kadangi mirė Millie Kancerienė, kuri buvo narė Lietuvių Darbininkų Apšvietos draugijos ir sudaryto komiteto, kuris rūpinasi "Vilnies" pastato reikalais, tai kreiptasi į komitetą, kad sušauktų susirinkimą ir išrinktų kitą asmenį toms pareigoms.

Sekantis "Vilnies" direktijos posėdis įvyks lapkričio 22 d. 12 val., o Lietuvių Darbininkų Apšvietos draugijos — 2 val. po pietų.

Svarbu, kad abu susirinkimai būtų pilnai atstovaujami.

Sekr. J. M-nė

SVEIKINIMAS IŠ SAN DIEGO

Bronius Gelgotas rašo iš San Diego, Calif., draugei Nellie De Schaaf ir prašo pasveikinti visus čikagiečius, ypač "Vilnies" skaitytojus, palinkėti visiems geros sveikatos ir ištvermės organizaciniuose darbuose. Jis apgailestauja, kad dėl sveikatos pakrikimo negalys pats atvykti į Čikagą ir pasiimti su ilgų metų pažįstamais.

Toliau laiške apgailestauja, kad šią vasarą dėl silpnos sveikatos nenuvykęs į Tarybų Lietuvą ir negalėjo pasigrožėti ten vykusia Dainų švente, bet jis svajoja ateinančiais metais, jei sveikata sustiprės, apsilankyti T. Lietuvoje.

Linkime Broniui Gelgotui suvirtėti sveikatoje ir apsilankyti Čikagoje, susitikti savo buvusius draugus, bičiulius, taipgi nuvykti į brangią T. Lietuvą, kur jis daug kartų svečiavosi. Vilnietė

PRISIMINUS KAZĮ BATUTĮ

Lapkričio 30 dieną sukanka 16 metų nuo to skaudaus įvykio, kai negailestinga mirtis užgesino Kazio Batučio šviesaus gyvenimo liepsnelę. Jo jau nėra gyvųjų tarpe, bet jo gražūs, visuomeniški darbai pasiliko neužmirštami tų, su kuriais Kazys veikė, dirbo, kad išlaikytų lietuviškas organizacijas ir lietuvišką žodį. Jis nuo pat atvykimo į šią šalį organizavo lietuvius ateivius, buvo tų organizacijų bei klubų sekretorium. Kvietė lietuvius darbininkus organizuoti ir vieningai pastoti kelią išnaudojimui.

Suminėti jo gražius ir didelius darbus, užimtą daug vietos, arba, teisingiau pasakius, reikėtų ištisos knygos, nes vargu buvo pažangus klubas ar organizacija, kurioje nebūtų pažymėtas velionio Kazio vardas valdybų sąrašuose.

SUNNYVALE, CALIF.

MIRUS ONAI (ANNA) DAVIENEI

Reiškiamė mūsų giliausią užuojautą velionės sūnui Oswaldui ir jo šeimai, taipgi visiems draugams ir pažįstamiems. Gaila netekus geros ir pažangios draugės.

KS. KAROSIENE
M. BALTULIONYTE
TElda KING
M. MOZURAITIENE
K. MUGIANIENE

M. GINAITIENE
A. STASKIENE
E. CLARAS
F. LAURENCE
V. TARASKIENE

(San Francisco, Calif., apylinkės draugės)

GRIZO IŠ ILGOKŲ ATOSTOGŲ

Virginija ir Walteris Wrobel buvo išvykę vienam mėnesiui atostogauti į Australiją. Jie grįžo spalio 30 dieną. Atostogautojai sakė, kad stebėtina žaviai praleido ištisą mėnesį. Australijoje nusisamdė automobilį ir jo pagalba apvažinėjo puikias vietas. Be to, taipgi lankėsi įvairiose salelėse, kurios artimos Australijai.

Per visą jų viešnagės laiką Virginijos mamytė Julija Urmonienė dabojo jų namus, už tai mes mažai kur matėme Juliją.

Smagu matyti Wrobelius grįžusius, o Virginiją stojančią prie darbo tvarkant LDS 139 kuopos finansinius reikalus.

Vilnietė

Negalima praleisti nepažymėjus, kad jo mylima žmona Elzbieta pilnai pritarė jo darbams. Ji ne tik nespriešino, bet dar paakstinavo jį veikti. Ji taipgi iki šių dienų pasiliko nuolatinė "Vilnies" skaitytoja ir rėmėja. Šios liūdno mirties sukakties proga ji įteikė "Vilnies" paramai \$50.

Prie progos noriu priminti, kad K. ir E. Batučių sūnus Motiejus jau eilę metų eina Lietuvių Tautinių kapinių direktijos protokolų sekretoriaus pareigas. Tas rodo, kad tėvo įkvėpta lietuviškų organizacijų meilė neišdilo.

Lai velionio Kazio kilnus atminimas būna gyvas visų lietuvių mintyse ir širdyse! Vilnietė

ADELE COPIN PERGYVENO RIMTĄ OPERACIJĄ

Spalio 31 dieną Presbyterian-St. Luke ligoninėje drg. Adelė Copin pergyveno labai rimtą operaciją. Rašant žinią, ligonė dar buvo silpna, bet gydytojai tvirtino, kad operacija buvusi sėkminga ir ligonė už savaitės kitos galės grįžti į namus ir baigti susveikti, mylimo vyro Jono slauginama.

Norint ligonę aplankyti asmeniškai ar per laiškutį, kreipkitės šiuo adresu: Presbyterian-St. Luke Hospital, 1753 W. Congress, Chicago, IL 60612. Room 826 A.

Linkime Adelei greito ir visišką pasveikimo. Vilnietė

SVARBUS APŠVIETOS DRAUGIJOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Šiuomi primename Lietuvių Darbininkų Apšvietos draugijos narius, kad mūsų susirinkimas įvyks lapkričio 22 d. 2 val. popiet "Vilnies" salėje. Apart kitų "Vilnies" namo reikalų, turėsime išrinkti naują narį į veikiančią namo priežiūros komitetą mirusios drg. Millie Kancerienės vieton. Taipgi daugelis narių dar nėra užmokėję duoklės. Tad atsilankę į susirinkimą prašomi pasimokėti.

LD Apšvietos draugijos valdyba

• Pagalys, nors ir nudažytas geležies spalva, vis tiek yra pagalys. Dedamasis nepaprastu, nenuslėpsi vidutiniškumo. (S. Moemas)

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Kazio Batučio

SUEINANT 16 METŲ NUO JO MIRTIES

KAZYS BATUTIS

kilnu atminimą gerbsime ir eisime jo nurodytu gyvenimo keliu.

Po šiltosios vasarėlės
Jau atėjo rudenėlis,
Nei saulutė nebeskaisti,
Ir dienužė ein tamsyn.

Dūksta vėjai, krinta lapai,
Puošia kapą geltonai.
Jau žiemužė nebetoli,
Apklos žemelę baltai.

Slenka, bėga liūdno dienos be sustojimo,
Kur tik einu, kur pažiūriu, vien dyki namai.
Nesimato tavo veido, o Kazimierai,
Ir negirdime tavo balso jau seniai.

Lai Jam, amžinu miegu užmigusiam, būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Mes lankysime jo kapą ir puošime gyvomis gėlėmis.

Liūdinti Žmona ELZBIETA BATUTIENE
Sūnus MOTIEJUS ir Šeima